

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Beszámoló a Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2023. évi tevékenységéről, Jászberény Város tűzvédelmi helyzetéről és a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről
Az előterjesztő megnevezése:	Szabó Szabolcs Gábor tűzoltó alezredes, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Jászberényi Katasztrófavédelmi Kirendeltség Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokságának parancsnoka
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2024. április 17.
Mellékletek száma:	1 db
Mellékletek megnevezése:	Beszámoló
Feladatot jelent:	Szabó Szabolcs Gábor tűzoltó alezredes
Véleményező bizottság:	Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2024. április 4.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Ballagó Bernadett
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/349-15/2024.
Előkészítésben résztvevők:	Szabó Szabolcs Gábor tűzoltó alezredes

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Jászberényi Katasztrófavédelmi Kirendeltség
Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság
Parancsnoka

B e s z á m o l ó

***a Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2023. évi tevékenységéről, Jászberény
Város tűzvédelmi helyzetéről és a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről***

Tisztelt Képviselő-testület!

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 30. § (5) bekezdése értelmében a tűzoltó parancsnok vagy kijelölt helyettese minden évben beszámol a hivatásos tűzoltóság működési területén működő települési önkormányzat képviselő-testületének a település tűzvédelmi helyzetéről, a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről, valamint az azzal kapcsolatos feladatokról.

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. évi munkaterve jóváhagyásáról szóló 329/2023. (XII. 13.) határozatban döntött arról, hogy a 2024. április 17-i rendes ülésének tervezett napirendjei között szerepeljen „*a Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2023. évi tevékenységéről, Jászberény Város tűzvédelmi helyzetéről és a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről szóló beszámoló*” megtárgyalása is.

Fentieket figyelembe véve, kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy szíveskedjenek az alábbi határozati javaslatot – egyszerű többséggel – elfogadni!

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete

../2024. (IV. 17.) határozata

A Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2023. évi tevékenységéről, Jászberény Város tűzvédelmi helyzetéről és a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről szóló beszámoló elfogadásáról

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2023. évi tevékenységéről, Jászberény Város tűzvédelmi helyzetéről és a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről szóló – jelen határozat mellékletét képező – beszámolót elfogadja.

Erről értesül:

1. Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság – Jászberény,
2. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok,
3. Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság valamennyi tagja,
4. Képviselő-testület valamennyi tagja,
5. Irattár.

Jászberény, 2024. április 4.

Szabó Szabolcs Gábor s.k.
tűzoltó alezredes
a Jászberényi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság
parancsnoka

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
JÁSZBERÉNYI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG
JÁSZBERÉNYI HIVATÁSOS TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG

A JÁSZBERÉNYI HIVATÁSOS TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG

BESZÁMOLÓJA

A 2023. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Jászberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete részére

Készítette:

Szabó Szabolcs Gábor
tűzoltó alezredes

2023

Tisztelt Képviselőtestület!

A Jászberényi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság 2023. évben végzett tevékenységéről az alábbi beszámolót terjesztem elő:

1. Bevezetés

A Jászberényi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: Tűzoltó-parancsnokság) a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság helyi szerveként működik, a Jászberényi Katasztrófavédelmi Kirendeltség közvetlen szakmai irányítása alatt. A Tűzoltó-parancsnokság végrehajtotta az alaprendeltetéséből adódó tűzoltási és műszaki mentési feladatait. A bővülő és változó feladatrendszerhez a szakmai előjárók elvárásainak megfelelően alkalmazkodott. A Tűzoltó-parancsnokság, valamint a szakmai felügyelete alá tartozó kilenc önkéntes tűzoltó egyesület, két önkormányzati tűzoltó-parancsnokság tevékenységével növelte a Jászságban a lakosok élet- és vagyonbiztonságát.

A feladatok végrehajtása minden esetben a hatályos jogszabályi előírások betartásával, a belső szabályozók és normák követésével történt.

A Tűzoltó-parancsnokság működési területe közel azonos a Jászság földrajzi határaival. A térségben található 18 település közül Jászszentandrás és Jászivány a Gyöngyösi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság működési területéhez tartozik. Fenti településeken a beavatkozásokat elsődlegesen a Hevesi Katasztrófavédelmi Őrs végzi az önkéntes tűzoltó egyesületek bevonásával.

A katasztrófavédelem, ezen belül a tűzoltóság elsődleges feladata az emberi élet, az anyagi javak védelme, a katasztrófa helyzetek kialakulásának megelőzése. Feladata a bekövetkezett káresemények, katasztrófa-helyzetek gyors és professzionális felszámolása. Részvétel helyreállítási munkálatokban irányítói, vagy beavatkozási minőségben a felszámolás gyors, szakszerű elvégzése érdekében.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2023-ban is fontos volt a lakosság széles körű tájékoztatása a tűz megelőzés érdekében. Az előző években megszokottak szerint folytatódtak a laktanya látogatások, valamint lehetőségeink szerint részt vettünk az óvodák, iskolák által szervezett programokon is. Az iskolák több alkalommal látogattak el laktanyánkba, legtöbbször az általuk szervezett pályaaorientációs napok keretein belül. A lakosság tájékoztatására 35 közvetett és közvetlen alkalmat sikerült találni, melyeken közel 2700 fő részére volt lehetőség átadni az aktuális és szakmai információkat.

2. Tűzoltás, műszaki mentés

A Kirendeltség illetékességi területén az előző évekhez viszonyítva jelentős növekedés volt tapasztalható a káresemények számadatait vizsgálva:

2021. évben 684,   2022. évben 801,   2023. évben 850.

Az emelkedést elsősorban a szabadtéri tüzesetek számának növekedése okozta. A statisztikai számokból látható továbbá, hogy a műszaki mentési tevékenység közel azonos esetszámot mutat a tüzesetekből eredő feladatokkal összevetve. A káreseteket tovább bontva megállapítható az is, hogy nemzetgazdasági tekintetben a legjelentősebb növekedés a mezőgazdaság területén jelentkezett jobbra a csapadékmentes szárazabb időszakoknak köszönhetően. A személyi sérülések vonatkozásában az előző évvel szinte megegyezőek a számadatok, ugyanakkor a káresetek során történő elhalálozások vonatkozásában jelentős mértékű csökkenés tapasztalható:

2021. évben 9 fő,   2022. évben 5 fő,   2023. évben 2 fő.

A káreseményekhez tartozó riasztási fokozatokat vizsgálva megállapítható, hogy az összes beavatkozást igénylő káreseményből négy esetben került II. riasztási fokozatnak és egy esetben III. riasztási fokozatnak megfelelő erő-eszköz bevetésére. Előbbi közül kettő eset otthon jellegű, kettő eset pedig ipari létesítmény jellegű területen történt. A fennmaradó további káresemények felszámolására elégséges volt az I. fokozathoz tartozó erők és eszközök bevonása. A Tűzoltó-

parancsnokság készenléti szolgálata a szomszédos kirendeltségek illetékességi területén is hajtott végre káresemény-felszámolást 2023. évben. Az ilyen események száma jelentős mértékű csökkenést mutat az előző évekhez képest:

2022. évben 169, 2023. évben 112.

A segítségnyújtásra irányuló, de káresemények nélküli riasztások többségét beépített tűzjelző berendezések téves jelzései generálták. A káresemények nemzetgazdasági szempontból történő vizsgálata folyamán megállapítható, hogy továbbra is a lakó- ingatlanok területén történt a legtöbb esemény, ezeket sorban a közlekedési ágazat követte, majd az ipar és a kereskedelem elenyésző esetszámmal zárta a sort, amely megfelelt a sokéves átlagnak.

A fenti káresemények felszámolását többségében a Tűzoltó-parancsnokság, kisebb részt a Jászságban működő két, Jászkiiséri és Jászárokszállási Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság hajtotta végre. A Kirendeltség illetékességi területén jelentősnek mondható az aktív önkéntes tűzoltó egyesületek száma. A 2023. év statisztikáját megvizsgálva megállapítható, hogy az egyesületek a hivatásos és önkormányzati tűzoltók munkáját a 850 esemény közül, mintegy 173 esetben segítették.

Jászberény település közigazgatási területére leszűkítve a tűzoltói beavatkozások statisztikáit szintén megállapítható, hogy a tüzesetek közül az lakóingatlanokat és lakóházakat érintő tüzesetek száma a legmagasabb. Keletkezésüknél a véletlen vagy gondatlan emberi közreműködés volt a legfőbb kiváltó ok.

Az ingatlanoknál keletkezett káreseményeket a szabadtéren keletkezett tüzesetek követik, melyek száma a településen a korábbi évekhez mérten emelkedett. A szabadtéri tüzesetek viszonylag magas számát a település külterületén található rét-legelő jellegű vegetáció kiterjedt mérete, valamint az okozza, hogy ezek jellemzően nagyforgalmú közlekedési útvonal mellett helyezkednek el. A helyi adottságoktól függetlenül a fenti esetek száma nagymértékben függ az adott év időjárási tényezőitől is, ezen belül pedig főleg a lehullott csapadék mennyiségétől, eloszlásától.

A műszaki mentések közül meghatározóak a közúti balesetek és a viharkárral összefüggésbe hozható események, melyek jelentős része egyrésről a település számottevő átmenő forgalmának, másrésről az ipari környezetből adódó teherszállítás miatti tevékenységnek köszönhető. Sajnos gyakoriak a komoly személyi sérüléssel járó balesetek is.

A világméretű koronavírus-járvány kezdete óta megfigyelhető a műszaki mentések közül az „ajtó nyitás” kategóriába sorolható eseményekhez történt riasztások megemelkedett száma is. Ezekben az esetekben leginkább bajba jutott személyek vagy hozzátartozóik kérnek segítséget.

A terület folyókkal körül határolt, ezért fennáll a település árvízi veszélyeztetettsége. Az elmúlt évben hosszan tartó védekezésre nem került sor, bár az időjárási tapasztalatok alapján megfigyelhető, hogy az érintett területen egyre jellemzőbb az egyidőben lehulló nagymértékű csapadékmennyiség. Jelentős, lakosságvédelmi intézkedést magába foglaló árvízvédelmi védekezés szintén nem volt az elmúlt évben.

Tűzoltási, műszaki mentési statisztika: Jászberény 2023

Műszaki mentések száma	Tüzesetek száma	Riasztások száma összesen	Beavatkozást igénylő események száma
153	137	290	163

Tűzoltási, műszaki mentési statisztika Jászberény: 2018.-2022.

Típus	2018.	2019.	2020.	2021	2022
Műszaki mentés	97	79	119	148	111
Tűzeset	128	166	130	105	165
Összesen:	225	245	249	253	276

A statisztikai adatok tükrözik a város méretét, fejlettségét, valamint központi szerepét, mind társadalmi, mind gazdasági vonatkozásokban egyaránt. Jászberényben sokféle ipari ágazat van jelen, így mezőgazdasága nem csak a külterületeket illetően jelentős, hanem az ehhez kapcsolódó feldolgozó, kereskedelmi kapcsolódású létesítmények is nagy számban találhatók a településen.

2.1. Gyakorlatok lebonyolítása

A Tűzoltó-parancsnokság részére az aktuális szabályzók és szakmai irányelvek szerint kerültek betervezésre a 2023-as évre vonatkozó gyakorlatok (tervezetten 54 db), melyek közül 46 db került megtartásra. Az energia válság következtében átalakult feladatrendszer és a takarékos gazdálkodásra tett intézkedések miatt két önkormányzati tűzoltó-parancsnoksággal tervezett közös gyakorlat nem valósult meg.

3. Polgári védelmi szakterület

A Tűzoltó-parancsnokság a polgári védelmi feladatokat a Jászberényi Katasztrófavédelmi Kirendeltség polgári védelmi felügyelőjének folyamatos szakmai iránymutatásával végezte. A szervezeti állománytáblában rendszeresített katasztrófavédelmi megbízotti beosztás a Jászberényi és a Jászapáti Járás vonatkozásában is betöltött. Az év második felétől Jászapáti Járás katasztrófavédelmi megbízottja szakmai képesítésének megszerzésére irányuló képzésen vesz részt a Katasztrófavédelmi Oktatási Központnál.

A beszámolót érintő időszakban a szakterület a korábbi gyakorlatnak megfelelően nagy hangsúlyt fektetett a kockázati helyszínek további feltárására, valamint a már azonosított kockázati helyszínek felülvizsgálatára, ellenőrzésére. A Polgári Védelmi szakterület ellenőrzéseinek száma 2023-ban a takarékosági intézkedésekre figyelemmel kismértékben csökkent. A polgári védelmi szervezetek felkészítései megtörténtek, illetve egy részük 2024-re átütemezésre került.

A beszámoló időszakában Polgári Védelmi szempontból kiemelt katasztrófavédelmi esemény nem történt. Jellemzően a rendkívüli időjárási események következményeinek felszámolásában való közreműködés, valamint a tűzeseteket követő lakosságvédelmi intézkedések jelentkeztek feladatként. Meghatározó esemény a Jászsági alsó járást érintő viharkár volt, ahol mintegy 300 épület tetőszerkezete károsodott.

Kiemelt feladatként jelent meg az önkéntes mentőcsoportok minél szélesebb körű bevonása a védekezési, valamint a kárfelszámolási munkákba, melynek eredményeként 42 alkalommal vettek részt a térségen átvonuló vihar által okozott károk felszámolásában, darázsirtási, valamint rendezvénybiztosítási feladatokban.

3.1. Tervezési feladatok

A katasztrófavédelmi besorolás alapján a természeti, civilizációs, valamint egyéb eredetű veszélyek következményeinek elhárítására, a helyi veszélyeztető hatások kezelésére valamennyi település rendelkezik kidolgozott tervekkel, melyek március 31-ig minden településen felülvizsgálatra kerültek.

A befogadó helyek kijelölése, a kapacitások meghatározása megtörtént minden településen. A kijelölt 71 db intézmény befogadási terve megfelelő adattartalommal rendelkezésre áll, ezek ellenőrzése folyamatos.

A vizek kártétele elleni helyi védekezés érdekében, településeink közül 17 rendelkezik az illetékes vízügyi igazgatóság igazgatója által jóváhagyott vízkár-elhárítási tervvel, mely alapját képezi a települési gyakorlatoknak is.

3.2. Lakosságvédelmi célú ellenőrzések

A településeken jelentkező veszélyeztetettséghez illeszkedve kerültek megszervezésre az ellenőrzési feladatok, valamint a felkészítés területén is erre helyeződött a fő hangsúly. A szakterület folyamatosan felülvizsgálja a nyilvántartott kockázati helyszíneket. Ezeken a helyeken az ellenőrzés kiemelten fontos volt a beszámoló időszakában.

A rendszeres ellenőrzés eredményeként a belterületi vízelvezető rendszerek, valamint a védművek karbantartására kiemelt figyelmet fordítanak a térség önkormányzatai. Térségünkben javult a belterületi vízelvezető rendszerek állapota is.

Az elmúlt időszakhoz viszonyítva jelentős javulást értünk el a lakossági riasztó eszközök műszaki állapotát illetően is.

Polgári védelmi-lakosságvédelmi ellenőrzés 2023. évben 175 alkalommal került végrehajtásra.

Megoszlása a következőképpen alakult:

- Vízelvezető árkok ellenőrzése 78 esetben;
- Árvízvédelmi védmű ellenőrzése 1 esetben;
- Lakossági riasztó eszköz ellenőrzése 39 esetben;
- Veszélyesnek vélt fák, fasorok ellenőrzése 20 esetben
- Befogadó hely ellenőrzése 14 esetben;
- Egyéb ellenőrzés, pl. kijelölt technikai eszközök ellenőrzése; 23 esetben történt.

3.3. Katasztrófavédelmi felkészítés, képzés

Az ifjúság- és lakosságfelkészítő tevékenységre kiemelt figyelmet fordít minden évben a Tűzoltó-parancsnokság. A tárgyévet érintően ismét lehetőség nyílt a Katasztrófavédelmi Ifjúsági Verseny helyi fordulójának megrendezésére, melyen két korcsoportban 11 csapat vett részt. A forduló győztes csapatai kiválóan szerepeltek a vármegyei vetélkedőn is, mivel mindkét csapat második helyezést ért el.

2023. év nyarán és őszén néhány fővel folytatódott a közösségi szolgálat teljesítése is. A térségben lakó tanulóifjúság közösségi szolgálatteljesítése érdekében jelenleg 14 középfokú oktatási intézmény, valamint 8 Önkéntes Tűzoltó Egyesület rendelkezik a JNSZ VMKI Igazgatója által aláírt megállapodással.

Lakosságfelkészítő tevékenységre a lakosság, az oktatási és nevelési intézmények, a pedagógusok, valamint a szülők részéről az igény eddig is folyamatos volt. A jászberényi tűzoltólaktanya egész évben nyitva állt a diákok és gyermekek előtt, melynek eredményeképpen a tárgyidőszakban 35 alkalommal nyert betekintést a lakosság a szervezet munkájába.

3.4. Polgári védelmi szervezetek

A kirendeltség illetékességi területén 1968 fő köteles és 178 fő nemzeti minősítéssel rendelkező önkéntes polgári védelmi szervezetbe beosztott személy segíti a katasztrófák elleni védekezést. A kirendeltség 7 db „II”-es katasztrófavédelmi osztályba sorolt településén, továbbá a két járásban rendelkezésre állnak a nemzeti minősítéssel rendelkező önkéntes mentőcsoportok.

A települési polgári védelmi szervezetek aktualizálását - mind létszámban, mind összetételben - a közbiztonsági referensek folyamatosan végzik.

2023. évben kiemelt szakterületi feladat volt a járási mentőcsoportok újraminősítése. A minősítés vízkárelhárítási tevékenységre, továbbá a viharkár felszámolási tevékenységre szakosodott. Október

hónapban két helyszínen végrehajtott gyakorlaton mindkét járási szervezet sikeres minősítést szerzett a vízkárelhárítási, illetve a vihkár felszámolási tevékenységre vonatkozóan.

A szervezetek reagáló képességének fokozása érdekében a tárgyidőszakban 7 riasztási gyakorlat került lebonyolításra. Elméleti és gyakorlati irányú felkészítés összesen 5 alkalommal került megtartásra. Minden esetben riasztási, kiértesítési gyakorlattal kezdődtek a felkészítések. Köszönhetően a közbiztonsági referensek előkészítő munkáinak és rendszeres adatpontosításainak, minden riasztási gyakorlatot megfelelőre lehetett értékelni.

4. Iparbiztonsági szakterület

A szakmai feladatok koordinálását, valamint a végrehajtás szervezését és felügyeletét a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság végzi a Jászberényi Katasztrófavédelmi Kirendeltség (a továbbiakban: Kirendeltség) iparbiztonsági felügyelője koordinálásával. Az iparbiztonsági feladatkör ellátásának segítségével a tűzoltó-parancsnokság csak szakfelügyelet mellett vesz részt. Ez elsősorban a közúti és vasúti veszélyes áruszállítások ellenőrzésében való részvételt jelenti.

A Kirendeltség heti rendszerességgel ellenőrzi a főutakon áthaladó veszélyes áruszállító járműveket. A beszámoló időszakában a Tűzoltó-parancsnokság Jászberényi Járási Katasztrófavédelmi Megbízottja vett részt rendszeresen a Kirendeltség által szervezett ellenőrzéseken. Az ADR közúti ellenőrzéseket Jászapáti, Jászsós-szentgyörgy és Jászfényszaru határaiban tudja az állomány végrehajtani a terület fizikai adottságai miatt.

2023. év folyamán a Kirendeltség illetékességi területén 1 db felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem és 1 db küszöbérték alatti üzem működött.

A nagyobb gazdálkodó szervezeteknél veszélyes anyagokkal kapcsolatosan időszakos közúti veszélyes áruszállítás telephelyi ellenőrzést és úgynevezett üzemazonosítási szemlét folytatott le a Kirendeltség.

5. Összegzés

A Tűzoltó-parancsnokság eredményesen teljesítette meghatározott feladatait a 2023. évben. A beszámoló időszakában a Jászság területén katasztrófaveszély kihirdetésére nem került sor. Nagyobb erőket és eszközöket igénybe vevő tüzeset egy esetben volt Jászberényben, mely felszámolása szakszerűen megtörtént.

Az iparbiztonság szakterületet érintő Jászberény település vonatkozásában baleset, haváriával bekövetkező káresemény nem történt. Hosszan tartó lakosságvédelmi intézkedésre nem volt szükség. A beszámoló időszakában a káresemények felszámolásával töltött idő az esetek számának növekedésével arányosan emelkedett.

A káresemények felszámolásával összefüggésbe hozhatóan baleset nem történt a készenléti állományt érintően.

A Tűzoltó-parancsnokság Jászberény Város Önkormányzatával, a Polgármesteri Hivatalban katasztrófavédelmi feladatokat végzőkkel, a rendőrséggel, a mentőszolgálatokkal, magas színvonalú szakmai kapcsolatot tart fenn.

Köszönet illeti Jászberény Város Önkormányzatát a Tűzoltó-parancsnokság részére 2023. évben nyújtott támogatásáért. A támogatásként folyósított összegből irodai székek vásárlása valósult meg. Köszönetünket fejezzük ki továbbá a Város Napi ünnepség kertén belül átadott Jászberény Város Rendészeti díjáért.

Az anyagi támogatáson túl hálánkat fejezzük ki az erkölcsi elismerésért is, mely az állomány elhivatottságát tovább erősítette.

Jászberény, 2024. február 16.